

Infoblad Doelsoorten

Steenuil

De steenuil is een echte cultuurvolger en voelt zich thuis in het kleinschalig agrarisch cultuurlandschap, niet gek dus dat het van oudsher een bekende verschijning is op boerenerven. Jaarrond voldoende voedsel, een geschikte nestplek en veiligheid zijn voor steenuilen essentieel, wordt aan deze voorwaarden voldaan, dan heeft een paartje een relatief klein oppervlak nodig om te overleven.

Jaarrond voldoende voedsel

Steenuilen zijn erg honkvast en bevinden zich jaarrond in hun territorium. Het voedselaanbod moet dus al die tijd in orde zijn. Het sleutelwoord is: variatie. Steenuilen eten vooral muizen, grote insecten (mei- en junikevers), larven en rupsen, maar ook kikkers, salamanders, nachtvlinders, een enkele keer een jonge vogel en soms ook regenwormen. Voor hoe meer van deze dieren het erf en de directe omgeving geschikt is, hoe makkelijker steenuilen kunnen kiezen uit het aanbod. Steenuilen vangen hun prooi vaak lopend of met korte vluchten vanuit een uitkijkplaats. Korter gras om in te rennen en paaltjes of andere uitkijkpunten zijn van belang.

Geschikte nestplek

Steenuilen zijn holenbroeders, het vrouwtje legt tussen half april en half mei 3 tot 5 eieren. Na 24-28 dagen komen de uiltjes uit, die na ongeveer een maand het nest verlaten en daarna nog een week of 5 verzorgd worden. Allerlei holen en gaten doen dienst: van oudere hoogstamboomgaarden en knotwilgen, tot spleten en ruimtes in de daken van schuurtjes en stallen en natuurlijk nestkasten.

Foto Saxifraga - Mark Zekhuis

Steenuilen hebben graag meerdere geschikte broedplaatsen in hun territorium. Ze kunnen dan kiezen, afwisselen en het mannetje kan daar slapen als de vrouw op het nest zit.

Tip

Veiligheid

Vooraf na het uitvliegen zijn steenuilen kwetsbaar. Ze kunnen nog niet goed vliegen, weten de weg nog niet en kunnen gevaar niet goed inschatten. Verdrinking in drinkbakken voor het vee, en bestrijdingsmiddelen die ze via hun prooien binnen krijgen, liggen op de loer. Daarnaast eisen autoverkeer en predatoren zoals honden en katten, sperwers, bosuilen en steenmarters hun tol. Een martersluis in/aan de nestkast zorgt ervoor dat de marter in ieder geval niet bij het broedgedeelte kan komen.

Wat kan ik doen voor de steenuil?

1. Maai het gras gefaseerd, het hoge gras is aantrekkelijk voor prooidieren, in het lage gras kunnen ze makkelijk jagen.
2. Kies voor beweiding met schapen of paarden. Op de mest komen weer insecten af.
3. Maak het erf aantrekkelijk voor prooidieren met composthopen, mesthopen, takkenrillen, stenen en houtstapels, een poel en overhoekjes, evt ingezaaid met een handje granen.
4. Een boomgaard is van grote toegevoegde waarde, zeker wanneer de vegetatie eronder kruidenrijk en niet te dicht is (gefaseerd maaien).
5. Werk met kleine landschapselementen als hagen en heggen. Plant noot dragende struiken zoals beuk, hazelaar, walnoot en eik en/of knobbomen.
6. Plaats hier en daar een uitkijkpost, dit kunnen ook rasterpaaltjes zijn. Bevestig hier géén prikkeldraad of schrikdraad bovenop.
7. Plaats meer dan één nestkast.
 - Laat de opening van de kast op een tak uitkomen of zorg voor een veranda. Zo kunnen jonge uilen de kast ook weer in.
 - Komen er marters voor? Dan liever een kast met martersluis.
8. Behoud bij renovatie van de schuur of ander gebouw de eventueel aanwezige nestplek of maak een nieuwe.
9. Licht het erf vlak langs een drukker weg? Maak het vlakbij de weg niet te aantrekkelijk en werk daar dus niet actief aan goed muizenleefgebied.
10. Houd je hond en kat een aantal dagen binnen wanneer de jonge uilen uitvliegen.
11. Voorzie veedrinkbakken van een gaas of hout zodat jonge steenuilen en andere dieren er weer uit kunnen klimmen.
12. Dek de schoorsteen af met gaas.
13. Werk zo min mogelijk met chemische bestrijdingsmiddelen rondom het erf.

Meer weten?

Zie www.boeren natuurveluwe.nl of neem contact op met je veldcoördinator.